

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

1142

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, na temelju članka 30. stavka 1., članka 31. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, broj 79/09, 80/13) u upravnom postupku utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3, V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 11. sjednice, održane 17. ožujka 2015. donosi

RJEŠENJE

I. Utvrđuje se da su poduzetnici Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3, V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, sklopili zabranjeni sporazum na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013. godine, dogovorili minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite čime su, u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014., narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

II. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovog rješenja je *ex lege* ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

III. Poduzetnicima iz točke I. izreke ovog rješenja izriču se sljedeće upravno-kaznene mjere:

- Sokol Marić d.o.o. u iznosu od 1.333.000,00 kuna (slovima: milijun tristo trideset tri tisuće kuna);
- Securitas Hrvatska d.o.o. u iznosu od 1.027.000,00 kuna (slovima: milijun dvadeset sedam tisuća kuna);
- AKD-Zaštita d.o.o. u iznosu od 905.000,00 kuna (slovima: devetsto pet tisuća kuna);
- Klemm Sigurnost d.o.o. u iznosu od 657.000,00 kuna (slovima: šesto pedeset sedam tisuća kuna);
- Bilić-Erić d.o.o. u iznosu od 942.000,00 kuna (slovima: devetsto četrdeset dvije tisuće kuna)
- V GRUPA d.o.o. u iznosu od 289.000,00 kuna (slovima: dvjesto osamdeset devet tisuća kuna);
- Arsenal-Ivezić d.o.o. u iznosu od 171.000,00 kuna (slovima: sto sedamdeset jedna tisuća kuna).

IV. Izreka ovog rješenja bit će objavljena u »Narodnim novinama«. Cjelokupno rješenje bit će objavljeno na stranici Agencije.

1. POKRETANJE POSTUPKA

Agencija je zaključkom klase: UP/I 034-03/2014-01/002, urbroj: 580-04/88-2014-002, od 17. siječnja 2014. (dalje: Zaključak), pokrenula postupak po službenoj dužnosti protiv poduzetnika: Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II (dalje: Sokol Marić), Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3 (dalje: Securitas Hrvatska), AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28 (dalje: AKD Zaštita), Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3 (dalje: Klemm Sigurnost), Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3 (dalje: Bilić Erić), V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H (dalje: V Grupa) i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5 (dalje: Arsenal Ivezić), radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a kojim se utvrđuje minimalna cijena pružanja zaštitarske usluge.

Naime, u studenome 2013. u medijima su se pojavili napisi o sastanku predstavnika vodećih zaštitarskih društava na kojem su isti dogovorili minimalnu cijenu troška sata rada zaštitara. Agencija je u studenom 2013. izvršila uvid u članak objavljen na internetskim stranicama »Novog lista« (www.novolist.hr) pod nazivom »Šefovi zaštitarskih tvrtki dogovorili najnižu cijenu rada – da bi je opet kršili« te u članke objavljene na internetskoj stranici časopisa »Zaštita«.

S obzirom na navode kako se sastanak održao u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48 (dalje: Tectus), koji je nakladnik i izdavač časopisa »Zaštita«, Agencija je zatražila očitovanje navedenog poduzetnika o činjenici održavanja te sadržaju predmetnog sastanka.

Sukladno očitovanju poduzetnika Tectus, odnosno glavnog urednika časopisa »Zaštita«, gospodina N.M., koje je u Agenciji zaprimljeno 9. prosinca 2013., utvrđeno je kako je sastanak održan, dana 23. listopada 2013. godine (dalje: Sastanak) u prostorijama poduzetnika Tectus, na adresi: Zagreb, Radnička cesta 48 te se kao sudionici sastanka navode stranke ovog postupka. Sastanku su ujedno, a sukladno očitovanju, prisustvovali i D.F., kao predsjednik Hrvatskog ceha zaštitara i N.M., kao glavni urednik časopisa »Zaštita«, A.K.B, kao izvršni urednik navedenog časopisa i D.N., novinar predmetnog časopisa.

Na navedenom sastanku, sukladno Priopćenju za javnost (dalje: Priopćenje), usvojena su tri zaključka od kojih prvi glasi, citat: »*Utvrđuje se minimalni trošak sata rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna*«, te se ističe kako, citat: »*Svi sudionici sastanka jedni su drugima međusobno obećali da će se od današnjega dana pridržavati svih točaka ovog dogovora*«.

Na temelju podataka koje je Agencija prikupila tijekom prethodnog istraživanja stanja na mjerodavnom tržištu u smislu članka 32. stavka 1. ZZTN-a, odnosno u predmetu istraživanja tržišta pružanja usluga privatne zaštite, klasa: 034-08/2013-01/264, Agencija je utvrdila kako postoje dostatne indicije za pokretanje postupka protiv navedenih poduzetnika, a radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

2. STRANKE U POSTUPKU

2.1. Sokol Marić d.o.o.

Poduzetnik Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, primarno je registriran za usluge zaštite osoba i imovine te za pružanje svih vrsta usluga privatne zaštite. Navedene usluge pruža na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske te ima ustrojene podružnice u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu, Karlovcu, Puli, Sisku i Varaždinu.

2.2. Securitas Hrvatska d.o.o.

Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, pored drugih registriranih djelatnosti kao osnovnu djelatnost obavlja zaštitu osoba i imovine, a specijaliziran je za pružanje cjelokupnih usluga tjelesne i tehničke zaštite, zaštite od požara, pratnje novca i dragocjenosti, centralnog dojavnog sustava, intervencija nad priključenim alarmnim sustavima kao i kombiniranih sigurnosnih rješenja. Navedene usluge pruža na teritoriju Republike Hrvatske.

Securitas Hrvatska je dio grupacije Securitas Grupa koja djeluje u Sjevernoj Americi, Europi, Latinskoj Americi, Bliskom Istoku, Aziji i Africi.

2.3. AKD-Zaštita d.o.o.

AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, društvo je registrirano za zaštitu osoba i imovine. AKD Zaštita u vlasništvu je Agencije za komercijalnu djelatnost te obavlja sve poslove iz djelokruga zaštitarske djelatnosti. Svoje djelatnosti društvo obavlja putem centrale u Zagrebu, te poslovnih jedinica ustrojenim u većim gradovima Republike Hrvatske.

2.4. Klemm Sigurnost d.o.o.

Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, registrirano je za pružanje usluga tjelesne i tehničke zaštite. Svoje djelatnosti obavlja putem centrale u Zagrebu, te putem poslovnih jedinica u deset gradova na području Republike Hrvatske.

2.5. Bilić-Erić d.o.o.

Bilić-Erić d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Posavskog 3, registrirano je za poslove privatne zaštite, koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite. Djeluje na području Republike Hrvatske, te svoje usluge nudi domaćim i inozemnim poduzetnicima.

2.6. V Grupa d.o.o.

V Grupa d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H, registrirano je za uslužne djelatnosti, a pored drugih djelatnosti navedenih u predmetu poslovanja ima registriranu i djelatnost privatne zaštite, koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite.

2.7. Arsenal-Ivezić d.o.o.

Arsenal-Ivezić d.o.o. sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, registrirano je, pored drugih djelatnosti, za pružanje usluga privatne zaštite koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite. Ono je prvo trgovačko društvo registrirano za zaštitu osoba i imovine na području sjeverozapadne Hrvatske, a danas djeluje na teritoriju cijele Hrvatske.

3. PRIMIJENJENI PROPISI

Agencija je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta (»Narodne novine«, broj 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbu o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika (»Narodne novine«, broj 72/2011; dalje: Uredba o horizontalnim sporazumima), Uredbe o sporazumima male vrijednosti (»Narodne novine«, broj 9/11), Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere (»Narodne novine«, broj:129/10, 23/15, dalje: Uredba o upravno-kaznenim mjerama) te Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, broj 47/09; dalje: ZUP), budući da se sukladno članku 35. stavku 1. ZZTN-a, u postupcima koji su u nadležnosti Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje opći upravni postupak.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 2/12), primjenjuju se na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Sukladno navedenom, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda EU, važan je interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Stoga je Agencija izvršila uvid u Priopćenje Europske komisije Smjernice o primjeni članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na horizontalne sporazume o suradnji (Službeni list C 11, od 14. siječnja 2011; dalje: Smjernice o horizontalnim sporazumima) i Priopćenje Europske komisije – Obavijest – Smjernice za

primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora o osnivanju EZ (koji odgovara članku 101. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije) Službeni list C 101, od 27. travnja 2004.; dalje: Smjernice), dostupno u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik na internetskim stranicama Agencije (<http://www.aztn.hr/trzisno-natjecanje/42/prijevedi-na-hrvatski>) kao i u presude Suda EU u predmetima:

- Presuda suda EU u predmetu *Sarrio v Commission*, broj: C-291/98 od 16. studenog 2000. (paragraf 50.)
- Presuda suda EU u predmetu *T-Mobile Netherlands BV and Others v Raad van bestuur van der Nederlandse Mededingingsautoriteit*, broj: C-8/08 (paragrafi 29.,30.,56.,61.)
- *Aalborg Portland*, broj: C-219/00, od 7. siječnja 2004. (paragraf 81., 84., 86.)
- Presuda suda EU u predmetu *Commission v Anic Participazioni*, broj: C-49/92 P (paragrafi 132,133);
- *Komisija protiv LCD -Liquid Crystal Displays (2010) COMP/39.309 od 8. prosinca 2010. (paragraf 433)*

Navedene odluke dostupne su na internetskoj stranici <http://eur-lex.europa.eu>.

Agencija je također izvršila uvid i u pravni akt kojim je uređena djelatnost privatne zaštite i to Zakon o privatnoj zaštiti (»Narodne novine«, broj 68/03, 31/10, 139/10; dalje: Zakon).

4. MJERODAVNO TRŽIŠTE

Prema odredbi članka 7. ZZTN-a, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

Agencija je radi što preciznijeg utvrđivanja mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu izvršila uvid i u Zakon kojim se neposredno uređuje predmetna materija.

Sukladno članku 3. Zakona, djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom, uz primjenu pravila postupanja propisanih Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona.

Tjelesna zaštita razumijeva zaštitu osoba i imovine koja se obavlja osobnom nazočnošću osobe koja obavlja poslove zaštite i njegovom zaštitnom aktivnošću, bez dominantne uporabe tehničkih sredstava i naprava, a kako je to utvrđeno člankom 2. stavkom 1. točkom 1. Zakona.

Tehnička zaštita, sukladno članku 2. stavku 1. točki 2. Zakona, razumijeva stvaranje tehničkih uvjeta za sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema šticenoj osobi ili imovini.

Djelatnost privatne zaštite, sukladno članku 5. stavku 1. Zakona obuhvaća poslove koji za cilj imaju zaštitu osoba i imovine, a osobito: osiguranje mirnih prosvjeda i javnih okupljanja, osiguranje stambenih i poslovnih prostora, neposredna tjelesna zaštita osoba (tjelohranitelj), zaštita prirodnih dobara i okoliša, osiguranje i pratnja novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti.

Navedene poslove, sukladno članku 5. stavku 2. pravne osobe i obrtnici mogu obavljati na temelju posebnog odobrenja koje izdaje nadležna policijska uprava, sukladno uvjetima koje propisuje ministar unutarnjih poslova. Pravne osobe i obrtnici provode privatnu zaštitu na temelju pisanog ugovora sklopljenog s fizičkim i pravnim osobama kojima pružaju zaštitu, što je utvrđeno člankom 6. Zakona.

Ujedno, poslovi privatne zaštite, sukladno članku 19. Zakona, ovisno o razini složenosti i ovlastima osoba koje ih obavljaju, razvrstavaju se na poslove: čuvara, zaštitara i zaštitara-tehničara.

Imajući u vidu gore navedeno, Agencija je u konkretnom slučaju razmatrala tržište pružanja usluge privatne tjelesne zaštite iz razloga što se na sastanku održanom 23. listopada 2013. u prostorijama izdavača poduzetnika Tectus raspravljalo o stanju na tržištu privatne tjelesne zaštite te je donesen zaključak kako se utvrđuje minimalan trošak rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna.

Agencija je mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu odredila kao cjelokupni teritorij Republike Hrvatske iz razloga što predmetni poduzetnici djeluju, odnosno obavljaju djelatnost pružanja usluge privatne tjelesne zaštite na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske.

Shodno navedenom, Agencija je kao mjerodavno tržište u proizvodnom i zemljopisnom smislu utvrdila tržište pružanja usluge privatne tjelesne zaštite na teritoriju Republike Hrvatske.

Budući da je u konkretnom predmetu riječ o horizontalnom sporazumu koji sadrži ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, nije nužno detaljno utvrđivanje tržišne snage poduzetnika budući da njihovi tržišni udjeli ne utječu na činjenicu je li došlo do povrede odredbi ZZTN-a u konkretnom slučaju.

5. SASTANAK SEDAM PREDSTAVNIKA ZAŠTITARSKIH DRUŠTAVA ODRŽAN 23. LISTOPADA 2013. GODINE U PROSTORIJAMA REDAKCIJE ČASOPISA »ZAŠTITA«

U studenome 2013. u medijima su se pojavili napisi o sastanku predstavnika vodećih zaštitarskih društava na kojem su isti dogovorili minimalnu cijenu sata rada zaštitara. Agencija je izvršila uvid u članak objavljen na internetskim stranicama »Novog lista« (www.novolist.hr) pod nazivom »Šefovi zaštitarskih tvrtki dogovorili najnižu cijenu rada – da bi je opet kršili« te uvidom u članke objavljene na internetskoj stranici časopisa »Zaštita«.

Ujedno, Agencija je zatražila očitovanje poduzetnika Tectus koje je u Agenciji zaprimljeno 9. prosinca 2013., te je utvrđeno kako je točno da je sastanak održan, 23. listopada 2013. godine u prostorijama poduzetnika Tectus, na adresi: Zagreb, Radnička cesta 48. Ujedno, u predmetnom očitovanju navodi se kako je isti održan na inicijativu glavnog urednika časopisa »Zaštita«, N.M.

Sudionici predmetnog sastanka, prema navodima iz očitovanja, bili su predstavnici zaštitarskih društava kako slijedi:

1. Sokol Marić
2. Securitas Hrvatska
3. AKD Zaštita
4. Klemm Sigurnost
5. Bilić Erić
6. V Grupa
7. Arsenal Ivezić

Osim gore navedenih poduzetnika, kao sudionici sastanka navode se i:

8. Hrvatski ceh zaštitara, sa sjedištem u Zagrebu, Sarajevska 29, zastupan po D.F., predsjedniku
9. Tectus, zastupan po N.M., glavnom uredniku časopisa »Zaštita«, A.K.B., izvršnom uredniku časopisa »Zaštita«, te D.N., novinaru.

Na navedenom sastanku, sukladno Priopćenju, usvojena su tri zaključka od kojih prvi glasi, citat: *»Utvrdjuje se minimalni trošak sata rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna«.*